

ANIČČA
aneb – vše jest pomíjející

DUKKHA
aneb – vše je strastiplné

ANATTA
aneb – vše jest bez podstaty

ANIČČA

aneb – vše je pomíjející...

1951

PRAHA

Úvodem:

Následující text vypisuje všechny myšlenky, které proběhly myslí pišícího v období několika málo dnů. V textu jsou některé drobné mluvnické ohyby a sloh je upraven bez vyumělkování tak, jak slovy plynula na papír.

Prosím čtenáře, aby byl shovívavý, ale nicméně, aby prostudoval text a pokud možno p r o ž i l , co nejdůkladněji. Najde-li místy nějaké nejasnosti, časem se mu vyjasní, nebylo-li to mou vinnou, ale v opačném případě, bylo-li to zaviněno mnou – prosím tedy o s h o v í v a v o s t .

aut.

ANIČČA

1. Mysl mluvila: Pohled' tvore na vše jež kol sebe zříš, však nediv se tomu, což zrůdného tu uvidíš, a případně-li v rozjímání na mínění, že vše je blud, tu nechej se tvrzením tím ovládat a p o z o r u j jen dál.
2. Kamkoliv patříš, tobě jsou podobní, rozličný jejich však vkus je a založení: někteří mluví j e n o p o l i t i c e , druzí o m i l o v á n í , ti prostí nevzdělaní o d r a h o t ě a r o d i n n ý c h n e s n á z í c h , jiní o n e m o c e c h , a všichni ti přebíhající stále stejné s t u p n i c e o stejných tónech, ale nestejně délky trvání.
3. Mluví-li o synovi, nezapomenou se zmínit o dceři, mluví-li o zdraví, neponechají ani nemocné osudu a nad tím vším se vznáší lidský s t e s k , v z d y c h á n í , t o u ž e n í a n e s p o k o j e n o s t .
4. Řekl-li Kazatel, že vše je marnost, to vztahuje se toto tvrzení skutečně na to, o čem my lidé, dnu i noci podrobení, můžeme prohlásit „v š e“. Tedy vše je marnost. Ale věz, že lidé mluví jinak, neboť lidé tuto marnost nepostihují, vidí na špičku svého nosu, neboť nechtějí dále vidět, nechtějí být uzdraveni ze své slepoty, jejich záliba je ve tmě, ačkoliv S v ě t l o již s v í t í !
5. Abys byl utvrzen ve snažení poodhalím ti trochu roušku z lidské malichernosti, které není málo, ale hodně. Pozoruj a zpytuj se!
6. V Boha jsou mnozí neschopni věřiti, jejich d o m ý š l i v o s t jim káže, že v í r o u se nenají, že vírou lze jen zablouditi. Kdyby těmto bludným myšlenkám n e v ě ř i l i , dosáhli by skutečné v í r y . O víře ti však povím až v 134. verši. Nyní znovu o lidech.
7. Mají-li někteří nastoupiti Cestu k Pravdě, v á h a j í , ačkoliv tam, kde jím rozkazují c h t í ě , jsou tuze pohotoví.
8. Jejich p ř e d s u d k y , že jsou určeni k tomu, aby život trpělivě snesli až do konce a že k tomu nepotřebují vůbec něco duchovního, natož teprve B o h a , je nutí k přesvědčení, že je hlavní když člověk nedělá nic špatného. Říkají, že znají „modláře“, kteří sice za každým slovem mají Pánbíčka, ale životem ukazují něco jiného. Pravda, takoví jsou mnozí, ale přece jen ne v š i c h n i . Ti však mají pojem o špatném a dobrém velmi mlhavý a rádi si jej přizpůsobují k sobě samým.
9. Každý člověk zažívá všelijaké deprese, a zlost a nepříjemnosti jsou na denním jídelníčku. Věz tedy člověče, že co jsi si nadrobil, to si sněz, ale nevolej potom proti Bohu, potom nereptej, když sám s e l ž e š , když nepříjemnosti, strach, či utrpení vyvrcholí.
10. Byla ti dána možnost návratu, máš chvíle, které považuješ za slabost, kdy vidíš marnost všeho kolotání životem, proč nechceš slyšet hlas Pravdy, která ti dává prohledat?
11. Lidé jsou v n e j i s t o t ě , neví co bude zítra, ó jak spokojený musí být ten, který nepečuje o zítřejší dění.
12. Jejich l á s k a je jen plamen touhy, který sprška života udusí v l h o s t e j – n o s t .
13. Spoléhají na rozum, na svůj školní rozum, ačkoliv jim nemůže říci co bude zítra, třebaže jim může velmi krásně předvésti pestrou m i n u l o s t . V nefilosofickém smyslu: rozum neosvícený neví, že nic neví a myslí si že ví, kdežto člověk moudrý myslí tak, že ví, že nic neví a směřuje k dosažení toho stavu, aby věděl.
14. Běžní lidé rozlišují mezi chytrým i hloupým, mezi dobrým a špatným, ačkoliv jejich posudek nese sebou jejich stav mysli, který není zrovna nejčistší. Jejich měřítko je ryze – osobní. Neboť jak se říká – jen Bůh ví vše.
15. Ze špatného nazírání na druhé pak vyplývá: podceňování, povýšenost, osočování, pohrdání, nebo také přeceňování, podřízenost, by přehrozná poníženost. Proto nesud', abys nebyl souzen.

16. Lidé jsou domýšliví a ješitní. Z čeho to pramení? Ze špatného nazírání; budu to nazývat nevědomostí.
17. Lidé jsou sobečtí a hladoví po sebeukojení. Co však jsi ty, člověče? Tvoje požívačnost pochází zase z nevědění. Vždyť jestliže chceš jen pro sebe, vždy vlastně chceš pro představu, kterou právě uchopuješ, tedy pro něco druhého a ne pro SEBE.
18. Viz, že ty můžeš hltat jen to, co nejsi Ty, neboť Ty jsi za tím vším naprosto bez hladu, bez sobectví.
19. Každý tvor a také člověk má lásku v sobě. A pro tuto lásku se nechce sebe vzdáti. Ale jen v obětování sebe spočívá znovuzrození z Ducha! Jak pravil Kristus: „Žádný, kdož se neodřekne všech věcí, kterým vládne, nemůže být mým učedníkem.“
20. Je člověk pánechtění? Není, neboť rázem by se z něj stal světec nebo d'as, ale každýmá možnost usilovat o svobodu chťění a svoboda v chťění je nechťění a nechtění je „vzdání se všech věcí“.
21. A nyní čti závěr proti lidské slabosti, kterou je každý i ty, který to píšeš, i ty, který čteš, postižen.
22. Proč miluješ více sen než procitnutí, slyš a rozuměj! Vzdej se malichernosti a předsudků. Odvrhni já, vždyť vidíš, že vše je neuspokojivé a nestálé, neboť se více v svojí pýchu rozumu, který ti říká že toto vše jež prožíváš je právě takové jak to vidíš! Což nepozoruješ, že cokoli podnikáš je vesměs podnikáno za tím účelem, abys získal, ale zatím nezískáváš zcela nic, ale stále ztrácíš.
Hleď, nyní ti odhalím smysl této knihy!
Ztrácíš a nepodržuješ, poněvadž vše je aničča, pomíjející. Láska pomíjí, nenávist pomíjí, radost a žalost, jako sestry, v hrobě zahynou, avšak přemění se v nové, které právě proto, že se zrodily musí zemřít.
Řekni či najdi něco stálého. Hledej den neb celé roky, najdeš jen nové a nové tvary, myšlenky a touhy, které opět ztratíš neboť to jest již zákon.
Vše je pomíjivé.
Jsi bezvěrec – zítra budeš věřit, jsi věřící, zítra budeš o víře pochybovat. Hledej stálost a nenajdeš ji.
A přece?!
Je možno najít stálost! Vzdej se však toho abys nezaplátil, neboť vše co chceme obdržeti musí být nějakým způsobem dosahnuto a stálosti nalezneš vzdáním se všeho nestálého tj. všeho, co ti lze poznati myslí! Vzdáním se samotné myslí! Ovšem, mysl, která je z dosahu nestálosti, z dosahu všedního myšlení, zůstane. Je to mysl s velkým „M“, neboť není znamenána malostí „já“.
23. No – a co ti mám více mysliti, já, tvoje mysl? Vždyť cokoliv ti myslím je určeno k pominutí a jen Cíl v tom všem můžeš vycítit, nebo ten je ti dosažitelný, ale jen když se přestaneš milkovat se svými touhami po časných věcech a nakonec stouhami v ubec!
24. V žádném okamžiku Cesty ku stálosti nesmíš zapomenout, že vše o čem přemýšlíš nebo co právě zažíváš je pomíjející. To si zapiš do srdce zlatými písmeny paměti. Tato jediná věta, počínající odstavcem, je-li žita, má cenu ne miliónů, ale celého světa.
25. V rozjímání a nebo i mimo onen čas k meditování určený, mysl, že i tvůj dech je pomíjející, neboť smrtí pomíjí.
Ale ne až po smrti má tuto hodnotu. Neboť dech je vdech a výdech, výdech a vdech jsou opět složeny z různých po sobě jdoucích a zanikajících stupních. A tak každý jednotlivý článek je obětí pro zrod toho dalšího. A tak i s lidmi..
26. Hleď často na své tělo a za chvíli pohlédni opět. Ó jak se mění. Před chvílí sedělo tam, nyní stojí zde, před chvílí s ním byly spojovány tyto myšlenky a nyní opět tyto.
A tak podobně přemýšlej po celý den a dny.

- Zároveň při tom určuj, že to co nyní je za chvíli nebude. Tím zažiješ sám v sobě pomíjejícícnost všech jevů.
27. Medituj o pomíjejícícnosti stále a spojuj ji s uklidňováním tělesné činnosti; dýchání a pohybu.
28. A hlavně dávej pozor, aby některé myšlenky se ti nezdály příliš stálými a pevnými, neboť tím bys utrpěl škodu. Nic nesmí vládnout v tvé mysli, jen Pravda a ta je mimo tvoje myšlenky.
29. Odluč se od spěchu a podej se klidu. Nesmí ti vadit, zda o tobě druzí řeknou, že jsi líný nebo pomalý.
V jasném pozorování setrvávej pokud můžeš co nejdéle a tak, aby ses nenamáhal, neboť to může uškodit tělu. (nervům)
30. Vše volně! Ať cokoliv vznikne v mysli, nevěnuj tomu více pozornosti a kritiky než to zaslouží. Nech každou myšlenku volně a tiše proplout před pozorností a podrob ji jedné kritice – totiž, že je pomíjející.
31. A nyní ti promluvím o běžných meditacích:
Meditaci můžeš provádět s očima otevřenými či zavřenými, v chůzi, ve stoje či v leže. Ovšem ne(každá meditace) lze se provádět v těch postaveních těla, ale ku každé poloze tělesné se hodí ta nebo ona meditace.
32. Nejlepší však pozice jest „sedění“
33. Buddhisté znají čtyři pilíře (základy) rozjímání a to:
meditace na tělo,
meditace na pociťování,
meditace na mysl,
meditace na duchovní hnutí.
34. Promluvíme o prvé:
V klidném sedění se pozoruje vdechování a vydechování a ztišuje se a uklidňuje tím tělo. Pak konstatuje, že tělo tu je st, a rozebírá si jeho jednotlivé části. Např. zde je hlava, oči, nos, ústa, zuby, uši, jazyk, patro – a tak probírá celé tělo. Potom zařazuje tělesné částice do skupin jako: tělo se skládá z látek pevných, tepelných, tekutých a plyných.
Příklad: pevná látka: kůže, maso, zuby, nehty apod.
tekutá: krev, sliny, maz kloubový apod.
teplná látka: vše cokoliv vzbuzuje v těle teplo
plynná látka: dech, větry.
Při takovém rozřídování látek si musí uvědomovat, že jsou to „ony“ a že v nich není nějakého stálého Já.
K pozorování těla patří také uvědomování si všech tělesných postojů, jako sedění, stání, ležení, chůze apod.
Při takovém pozorování žák musí smýšlet o tělu jako druhém, tedy „ono sedí“, „ono stojí“ apod.
35. Druhá meditace obsahuje pozorování pociťování, které může být příjemné, nepříjemné nebo indiferentní. Pozorující se s pociťováním neztotožňuje, ale určuje jaké je s poznáním: to nejsem Já.
36. Třetí meditace pozoruje stav mysli, totiž, zda je v mysli chtíč, zášť nebo nevědomost. (nevědomost – blud – to znamená, že se považuje za tělo, nebo za vědomí, či za pociťování)
37. Čtvrtá meditace pozoruje vše, ale zvláště, zda je v mysli přítomno 5 překážek, tj. chtíč, zášť, malátnost (ochablost), neklid (hloubavost) a pochybovačnost. Dále bdí nad smysly, totiž pozoruje činnost oka, ucha, nosu, jazyka, těla a mysli.

38. Vytrvalé uskutečňování těchto meditací přináší cvičícímu klid a odloučenost od „nestálého“ měnícího se, odloučen od tékavosti a pohyblivosti těla, pocitování, mysli a duchovních jevů.
39. Nyní ti povím trochu o základech správné koncentrace. Koncentrace je soustředění se na nějaký předmět, v našem případě na „duchovní“ předmět.
Účelem je sjednotit mysl k meditaci, k rozjímání, aby do meditace nezasahovaly rušivé představy vůči tělu zevní. Provádí se takto:
40. Upří pohled na nějakou blízkou věc, v rovině s očima ležící, ale přesto, že tuto věc vidíš, n e p ř e m ý š l e j o n i . Věc prováděj tak dlouho, dokud neustálíš myšlenky tak, aby od předmětu neodbíhaly, ale aby o něm také nepřemýšlely. Tuto koncentraci můžeš provádět i se zavřenými očima, s výjimkou, že si místo zevního předmětu představíš nějaký tvar, nebo s l o v o , bez jakéhokoliv uvažování o něm.
41. Dosáhneš-li pak utišení mysli, odtáhni pozornost od předmětu a medituj. Sleduj dech, tělo i mysl a snaž se vyvarovat jakéhokoliv úsilí. V š e n e c h t ě s e d ě j e v o l n ě !
To znovu připomínám.
42. Ale uvědom si, že i meditace nemá s t á l o s t i , neboť vše v tomto vesmíru má vznik a zánik, vše ztrácí pevnosti při upevnění v S o b ě .
43. Mluvím, či píši-li o S o b ě , v pravdě mluvím, či píši jen o s o b ě , neboť
O S O B Ě N E L Z E D I S K U T O V A T !
44. Každá myšlenka podléhá změně, ať už se zabývá hnojem či Bohem.
45. Tak daleko, uvaž, jsou ti, kteří celá Písma prostudovali, mnoho představ, víry nehodných, si vytvořili, jimi se dali ovládnout, ačkoliv ony n e v e d o u k poznání Pravdy, ale k opětování bludů. Zdali nepraví sám Kristus (Ev. Jana 5/39), Ptejte se na písma; neboť vy se domníváte v nich věčný život mít, a ta svědectví vydávají o mne. (40) A l e n e c h c e t e p ř i j í t i k e m n ě , a b y s t e „život“ měli.
46. Pravda je stálá, nikoliv pomíjející jako theologická učenost věčných studentů „p í s e m“ .
47. Nikoho nechci odradit od studia, ale doporučuji j í t k u K r i s t u , k t e r ý j e v n á s .
48. Není rozdíl mezi Cílem buddhistů a křesťanů, mezi taoisty či stoupenci islámu. Rozdíly se zrodily příčinou lidí, kteří lpěli na liteře a nepovznesli se dosud k Duchu. Jak mohla p o m í j e j í c í s l o v a dosáhnouti n e p o m í j e j í c í P O D S T A T Y ! ?
49. Ale ačkoliv je každý jev pomíjející, nepoddávej se ničemu, nedávej se unášet proudem proměn, jako d a v , ale rozumně sleduj tyto změny neříkaje o tom nebo o jiném: to jsem já.
50. T i c h á j e s t e z k a k u Osvobození o d p o m í j e j í c í h o . Jen ti, kteří chtějí nechtít, jí kráčí!
51. Akt p o z o r o v á n í prolíná celý náš život. Ale jen jakým množstvím prolíná j a s n é pozorování má pro náš život skutečný význam.
52. Blíž k B o h u , blíží k Pravdě! Tak volají všechny Písma, ale jen ten, kdo se dokáže osvobodit od pozlátka osobnosti, pýchy, rozumu a sítě domněnek, prolomí zed' do Skutečnosti.
53. Jak se k tomu připravit? Buď tichý a nechtěj nic a jak říká František (duch. rádce), dosáhneš víc!
54. Musíme ztratit sebe, ach, jak těžko se ztrácí, leč podržet jáství, se nikomu nevyplácí. Myšlenka na zítřek a na radost ega, splní se obvykle, avšak v bludu tě nechá a až si budeš přát žít v těle dál, nové si oblékneš se zásobou strasti, a teprv až poznáš, že držen jsi v pasti, v š e h o s e , třebaš zprvu nerad, v z d á š !
55. Pij nápoj věčnosti, leč nepij ho doušky své omezené mysli, jak může to, co pomíjí a mění se, podržet T O , jež je jediné a s t á l é .

56. Aničča – aničča – aničča! Uhni se pýcho světa, vždyť nemáš trvání. Aničča vše znamená, díky tomu, neb jediné proto máme možnost poznat neměnnou Pravdu – S E B E !
57. Co psát mám dál, či mluvit, já, mysl tvoje? Vždyť, jak již jsem pravila, cokoliv myslím, je určeno k pomnutí. Ale je v tobě cosi, co není poskvrněno časem a hnilobou rozkladu, k TOMU směřuj!
58. Ó, člověče, slepoto slepot, nevědomosti! Kdy poddáš se Pravdě? Kdy spočineš tam, kde již nehovoří Písma, kde strom vědění dobrého i zlého vyťat jest a v zapomenutí v r ž e n ?
59. Je lépe být osvobozen od toho sloužení pomíjejícím modlám, než být v jejich službách, neboť lépe jest být prostý otroctví smyslů, než jejich poddaným.
60. Vzdej se svého klamného vědění. Nic nelze trvale podržeti. Vše nutně p o m í j í , a myslíš-li, že jsi dosáhl vrcholu Pravdy, vždy znovu a stále znovu budeš tápat a toto vědění ztrácet a zase nabývat. (dokud plynule nebudeš vrcholem Pravdy žít)
61. Ale je konec všeho a to je i p o č á t e k .
Ten nebyl kdysi, ale vždy a právě v tomto okamžiku – je! Stále přítomný a sledující představení proměnlivosti.
67. Buď ve střehu! Pomíjejícnost se ráda vydává za stálost, za dlouhotrvající radost a blaženost, jak je silná v tomto přestrojení viz. na osudech většiny lidí. Ale i oni jednou prohlédnou její přestrojení a to až se zklamou, nebo až je život o m r z í .
68. Těžké je mladému prohlédnout zdánlivou stálost. Ale i jak těžké je starému překonat nastrádané předsudky.
69. Mladý musí pozorovat pomíjejícnost i d e á l ů na starých a staří opět (n e r o z v á Ź n o s t) a nezkušenost mladých a důsledky této nerozvážnosti na sobě.
70. A nyní se ti, já, tvoje mysl, milý písíci i čtoucí, svěřím s jednou, s touto knihou související, věcí.
I já, ačkoliv obsahuji s představami cokoliv chci, jedno sice nedokonale zrcadlím, ale nepoznávám. A mluvím-li ti přemnohá slova a rozličná, vyjadřují jen mnohost a rozličnost těch všech věcí, které vznikají a zmírají v čase, které jsou vskutku nespočetné a nevyčerpatelné.
Mluvím-li o u s k u t e č n ě n í Pravdy, spojuji tyto myšlenky s různými obrazy ze života, ale tyto obrazy, třebaže mohou být rozmanité, vyjadřují jen a jen p o m í j e j í c n o s t , aničča svoji.
71. A tato kniha je čerpání z nepřeborné stupnice slov a možných kombinací, ale nikoliv čerpání vody v ě č n é , kterou si musí, každý toužící, vydobýt sám.
72. Já, to praví Kristus, jsem t a c e s t a , i p r a v d a , i ž i v o t .
73. A nyní přijmi několik citátů z tak hojně oblíbeného evangelia sv. Jana.
Jan 4/10
Odpověděl Ježíš a řekl jí: Kdybys znala ten dar Boží, a kdo jest ten, kterýž praví tobě: Dej mi pítí, ty bys prosila jeho, a dal by tobě vody živé.
Jan 47/13,14
Každý, kdož pije vodu tuto (rozuměj – pomíjející nápoj denního života), žízniti bude opět, ale kdož by se napil vody té, kterouž já dám jemu, nežíznil by na věky, ale voda ta, kterouž já dám jemu, bude v něm studnicí vody p r ý š t í c í s e k ž i v o t u v ě č n é m u .
74. Neosměluji se tyto skvostné verše vykládat. Vnes je do tiché komůrky svého srdce, jak mnozí praví, a rozjímej, která voda v člověku působí na směřování k životu věčnému.
75. Jistě to není voda sice na pohledění v barvě a na chuť slastná, neboť barvy a chutě jsou pomíjející. Tož zůstaňme při myšlení, že jest to voda v ě č n á .
76. On, K r i s t u s , kterého nelze poznati z Písem, ačkoliv o něm svědčí, on je oným nebeským pokrmem, seslaným na poušti.

77. Tolik jen na podpoření člověka, který je spíše náchylný jíti cestou křesťanskou než buddhismem, třebaže obojí je v C í l i jedno.
78. Mnohému, který věnuje čas sledováním Pravdy, který se snaží Pravdu žít, obrátí se t e m n o t y P í s e m ve světlo, které svítí na cestu, přestože ono pravé S v ě t l o zde již s v í t í .
79. Plň tedy vůli Boží a poznávej Syna a tiše v ě ř !
80. V Madždžhimanikáje 37 se velmi krásně praví: (o mnichovi) „S přesvědčením, že žádná věc nestojí za to, aby na ní ulpíval, pozoruje všechny věci, a když takto všechny věci pozoruje, poznává všechny věci, a poznáv takto všechny věci, ať má jakýkoliv pocit, buď pocit štěstí, nebo pocit utrpení, nebo pocit ani štěstí, ani utrpení, pozoruje při těch pocitech n e s t á l o s t , nemá touhy, odstraňuje ji a zbavuje se jí; a poněvadž pozoruje při těch pocitech nestálost, nemá touhy, odstraňuje ji a zbavuje se jí, n a n i č e m zde na světě neulpívá a na ničem neulpívaje se nestrachuje, a poněvadž se nestrachuje, nabývá sám sebou nibbánu.“
81. Každý pocit, příjemný, nepříjemný a i indiferentní má svůj vznik i zánik. Proto, jelikož vše jest pomíjějící, nesmíme v ničem hledat uspokojení, musíme se zbavit touhy po nějakém „chvilkovém“ uspokojení, a tak nelpíce na ničem, dosáhneme v y s v o b o z e n í – n i r v á n y .
82. Příčina n e v i d ě n í pomíjějícínosti spočívá v nenasytné touze, která pronikajíc smysly stále uchopuje a věnuje se tomu, co pomíjí, ale poněvadž tato touha uchopuje stále, nespátňuje m e z e r u , která jest jejím p o d k l a d e m , spočívajícím v klidu a nechtění.
83. Proto pochopení pomíjějícínosti otvírá přístup k oné m e z e ř e , jež jest SEBEPOZNÁNÍM.
84. Touha člověka pořád nutí „něco“ udělati, „někam“ jíti, a když je čin vykonán a místa dosaženo, touha chce znovu – něco a znovu – někam.
85. Nech tedy touhu chtít co chce, ale pozoruj ji, pozoruj její tĕkání z předmětu na předmět, ale nepoddávej se jí! Pomysli, že v poslouchání hlasu chtíče jest ukryt had ráje, kterého první lidé poslechli jen pro své zavržení.
86. Práv-li ti někdo „musíš“, věz, že toho není třeba. Láká-li tě něco, a to způsobem: je to nutné a neodvratitelné, nevěř tomu. Neboť to co musí, bude muset, ale nebudeš-li se již ztotožňovat s tělem, myšlenkami a city, kdo tobě může poručit, když „ty – jáství malé“ zde nejsi!
87. Ovšem k dosažení této s v o b o d y je přece jen třeba jistého chtění, „ m u s í š s e v z d á t b l u d n ý c h m í n ě n í !
88. A bludným můžeš nazývat vše, co v sobě nezahrnuje stálost, tedy myšlení jak o l ž i , tak o p r a v d ě .
89. Ale představy ve verši 86. by mohly vésti k anarchii. Tedy na vysvětlenou: Nic není tak vázající, aby člověk musel tomu podlehnout. Dají-li tě do vězení, nemusíš tím zrovna trpět TY, když se neslučuješ s tělem. Když tělo bude muset vykonávat těžké práce, můžeš TY zůstat v naprosté netečnosti.
90. Předšlé verše ale také nechtějí napomáhat nějakému státnímu zřízení, či „nadřizným“! Účelem zde není služba světu, ale p o z n á n í P r a v d y .
91. Uvnitřníš-li se natolik, že touha přestane mít působnost na tvůj zevní život tak silnou, počneš žít svobodněji a ve vzrůstajícím štěstí.
92. Ale nikdy, dokud nespátíš na stálo S t á l o s t , dokud nebudeš v Pravdě nepřetržitě, dotud budeš pod vlivem, třebaže menším, než lidé ostatní, měnících se j e v ů .
93. Nyní se dozvíš opět o ilusornosti všeho, neboť i ta má svůj původ v aničča – pomíjějícínosti.

Poněvadž zde není něčeho stálého, jak je možné tvrdit, že něco jest skutečné?

Každý jev má skutečnost jen jako existence v čase, ale nikdy není postaven sám o sobě, ale vždy jest spojen s jevy ostatními. Kde je objekt – je i subjekt. Mízi-li subjekt, zmizí i objekt.

Každá událost je pozorována vždy jen „nyní“. Napíši-li slovo, nebo čtu-li jej, je přečteno, ale okamžitě se stává minulostí. I nejrychleji uchopená a nejperněji držená myšlenka unikne do minulého času. Z toho vyplývá, že zde není opravdu něco stálého, jež by se drželo jednoho místa, nýbrž, že vše ubíhá do mlhava, totiž tam, kam to patří. Přítomný okamžik je tuze skutečný, ale ve vteřině je již jen myšlenkou, vzpomínkou. Jak můžeme považovat tak rychle pomíjející existenci za „hmatatelně“ stálou? Medituj o tom a dospěješ záhy k objasnění ilusornosti.

94. Nyní ti povím o klidu.

Klid je protiklad neklidu. Není v něm rozruchu – jen mír. Ale Klid lidí se jeví jen v částce, totiž v těle a mírně i v mysli. Ovšem mysl lidí se umírní jen v poměru ku tělu, tedy ne docela. Představy probíhají dále, ale volně, neboť touha po „něčem“ nebo „někam“ se umírní a projevuje se již jen v mysli.

Ale my usilujeme o dokonalé nechtění, o dokonalý Klid.

Klid, který musí přecházet v neklid je tedy aničča.

A my usilujeme o stálý klid.

Stálý klid je prost změň. Moudří praví, že ten klid se rozprostírá pak přes všechnen klid a zastíňuje jej. Říkají, že je to nirvikalpa – sahadža samadhi.

Dokonalé – plynulé – uvnitřnění, ze kterého již není návratu do neklidu. To již nepomíjí.

95. Mnoho bylo psáno, mnoho jsem tobě mluvila, já, tvoje mysl, a přece má slova vznikají i zanikají v Neměněném, mnoho jsem tobě mluvila a přeci není vyčerpáno vše ze studnice slov. Ale pamatuj!

Litera zabíjí – buď bdělý i nad city vznikající v tvé hrudi. I ty pomíjí !!

96. Má slova nezakončují koloběh myšlenek, jsou stále vířící smrtí a zrozením. Ale vznikají v tobě, a ty – bloud se jimi dáš unášet v nové utrpení.

Věnuj se tomu, co nepomíjí, sleduj zrod i zhynutí.

97. A chceš-li již myslet o Sobě, podrobuj tedy myšlenky kritice 30. verše. Ony nikdy Pravdu správně netlumočí!

98. A netlumočí ji proto správně, poněvadž jsou aničča.

99. Meditace je chvilkový vznět, chvilková snaha, ale uskutečnění věčného není v moci této chvílky. Pravda je sice v meditaci dosažitelná, ale jen na několik okamžiků, ale poněvadž ji zrcadlily nestálé smysly, brzy zaniká, mizí z jejich dosahu.

100. Reali sace vyžaduje spíše celodenní rozjímání než chvilkového zaujetí. Pravda se musí vkrádat jako zloděj do našeho života, aby nám uzmula něvědomost.

101. Elixír života jako vodička vzpruží jen na chvíli, Pravda zažitá v meditaci posílí člověka delší dobu a přidržuje ho k následování, ale pravý elixír života je „věčnost sama“, vyhasnutí smrtelnému.

102. Potud jsem mluvila, já, tvoje mysl, hlasem rozumu, avšak tvou potřebou je uvést rozum v soulad s citem a tak poslouchej a piš ta slova, dýchající vánkem vykoupení, ale mající rovněž znaky pomíjejícínosti. Zde nekontroluj rozumem slovní stránku a významy, ale srdcem, citem.

103. Květ skromnosti vyrůstá z víry a oddanosti. Skromnost je jako láska, nic pro sebe nechce, jest trpělivá a také se nenadýmá. Tichost je její nádherná vlastnost, která ji ozdobuje.

104. Ale skromnost není hloupá, ví, proč je skromná, ví, že je malá a ponížená proto, aby ON, KRISTUS (mír, klid, vykoupení, nirvána) rostl.
105. Ticho je vláha srdci, srdci toužícímu po uklidnění.
106. Ticho je lék na rány a běda tomu, kdo se nenaučil mlčeti. Mlčeti – zlato, ne zlato – mluvíti. Jen v tichu úplném má vše kořeny, a čím více se vše tichu blíží, tím jemnější a krásnější to je.
107. Ticho je i v hluku a jen skromnost a pozornost jej takto poznává. Ti vědouce pravili, že máme vycit'ovat v každém neklidu klid a v každém klidu větší klid a tak žít!
108. Strom života je ve středě, leč dříve za ovoce zla i dobra umřít máš, než z něho trhat (smět) se uvolíš.
109. Leč jak umřít, nežli v ticho nechat sebe umlkat, nežli v skromnost obléci se a nechtít víc.
110. Jsme všichni slabí, neschopni se postít od světa?
Ne všichni, ale mnozí a to ti, kteří tažení jsou touhou pomoci a penězích, po slávě a po ženě, či po bohatství věcí.
111. V tichu musí toto vše zaniknouti. Ticho musí pohltiti tyto nenasytné hlasy. Co bojů podnikneme než dostaneme konečný rozum: ustát od bažení.
112. Všechno na tomto světě se nám zdá být žádoucí touhy hodné, uspokojivé. Namlouváme si, že toho neb onoho nepotřebujeme a přece, když udeří naše touhy, jsme zase tak slabí a potřební jako dříve.
113. Co je toho příčinou, žes hodinou pojal pevný úmysl vzdáti se všeho a nyní jsi zmítán touhou po rozkoši, po uspokojení, po ženě?
114. Je to v tobě přirozeností anebo s to získal návykem, špatnými přáteli nebo výchovou?
115. Je těžké se vzdáti všeho, znovu ti to říkám, jsem ti osídlen myšlenkami dobrými a nechtivými – natož teprve myšlenkami sobeckými a chtivými. Já, tvoje mysl činím to všecko a nechceš mně rozumět!
116. Nechceš se zasvětit tichu? Proč ne?
Nechceš se státi skromným? Proč ne?
117. Stále vzlykáš a teskniš: „Kdyby nebylo toho, byl bych udělal tohle, ale když jsem tak nemohoucí, ach tak bezradný! Celé tělo hoří jednou vášní, chci a chci, toužím po prožitku, ukojení!“
118. Ano – toužíš! A toužení nebude mít konce, dokud si neuvědomíš, že vše je aničča, dokud si to neuvědomíš celým tělem, vším myslí; až to pak poznáš a zaujmeš ten postoj po většinu svého času, pak budeš žít klidně, nezmítán vášněmi, ale dosud je tělo nepřipravené, nepřijalo (jak praví Šri Aurobindo Ghose) dosud ideál za svůj. Proto jsou rozpory na cestě k Pravdě.
119. Rozpory zmizí jednak tím, že tělo se nechá pronikat při meditaci Duchem a tím se proměňuje na způsobilé tak se děje v křesťanství, Kristus přetváří celého člověka, ale také v integrální, čili souhrnné józe, a také na mantrické cestě, jednak mizí pak rozpory tím, že celý člověk si uvědomí pomíjecnost, takže než se dosáhne nirvány, prolíná toto uvědomění všechny myšlenky. Křesťanská cesta je proto výborná, neboť Cíl zde působí přímo, kdežto v buddhismu úvahy o pomíjecnosti mají opravdový účinek jen u lidí velmi bystrých a zanícených pro ideál vykoupení. Ti zvítězí nad smyslností, nad chtivostí a bludem „já“.
120. Ó, mnoho jsem mluvila, já, tvoje mysl, píšící i čtoucí, leč bludu konce není, tvá žádost zůstává jak štěnice pod omítkou. Leč i na ni přijde skon!
121. Říká se: „vyžij se“ nebo „nasyť se“ – ono tě to jednou přestane bavit. Nevěřím tomu, já, mysl tvá, nebo možná, že jednou odpočineš nasycen, ale zvyk uchopí tě znovu do víru vášní. Askese není dobrá a ani nestřídmost!
122. Často mně, myslí tvá, rádce domlouval: „Nechť j!“ Proč chceš vědět víc, proč shromažďuješ knihy, proč toužíš po věděni slovním? Vždyť zcela ti stačí to jediné co

- vlastníš – řádná meditace a „Slovo Buddhovo“. Slovíčko prožij v sobě! Jaképak mnohovědění! To vede do blázince.. Přidej do svého rozumu cit, jinak ztroskotáš – jako už mnozí!
123. Poslechneš, člověče? Nebo budeš trvat dál na svém a budeš se r o z u m e m honosit, vychloubat a u t ě š o v a t ? Nepodaří se ti, věru, Pravdu zkomolit rozumem, dát ji t v a r neb v ý r a z ! Ta zůstane taková jaká JE a ne takovou, jakou si ji n a m a l u j e š .
124. Namítáš: Ta cesta je tak jednotvárná, místy až nudná. Musím si ji přece n ě č í m zpestřit a že k tomu používám rozum, to není hřích!
125. Každé takové zpestření je z a b a r v e n í pravdy. Ti, kteří se pohybují v e x o t i c k ý c h představách, nepoznávají nikdy Pravdu, která je m e z i představami ukryta. Ta je j e d n o d u c h á , nikoliv složitá jako tvoje pochybné spekulace, zda Bůh je světlo nebo tma, zda v uvnitřnění vidíš to neb ono. Prožij řádně c e s t u a vše se ti objasní bez n á m a h y .
126. Namítáš: Když si, ubírání se, nezpestřím rozumem, použiji k tomu c i t u a pak to dopadne ještě hůř!
127. Proč si chceš něco zpestřovat? Ber vše tak, jak to dostáváš, ale z k o u m e j , p o z o r u j , sice by podlehl povrchnosti jako všichni ostatní (lidé).
K řádnému pozorování ti slouží čtyři meditace; koncentrace, pak utišení mysli. Buď důkladný a pečlivý!
128. Namítáš: Nemám k takovému pozorování čas a chuť. Obírat se stále jedním druhem myšlenek je nanejvýše škodlivé pro rozum. Stal bych se příliš j e d n o – s t r a n n ý m .
129. Dáváš-li světu, co patří světu a Pravdě, co je její, nikdy nemůžeš být příkloněn k jednomu více než k druhému. Rovnováhy lze dosáhnout slučováním m e d i t a c e s praktickým životem. A pozoruješ-li nepředpojatě tělo i mysl, aniž bys dával tomu nebo onomu přednost, je to známkou, že Cíle dojdeš.
130. Namítáš: A neutrpí pak tím poznání, když se více nepřikloním k Cíli?
131. Bojíš se jednostrannosti a nyní mluvíš téměř zase jako kdybys s ní souhlasil. Dosažení můžeš srovnat s člověkem asi takto: Co je té plévě (člověku) do pšenice (realisace). Bude-li vnitřní práce důkladná, zmizí rozdíl mezi dvěma rozdělenými (jak se domníváš) předměty, mezi Duchem a tělem a bude žito jen j e d n o . Jen pokud je žiznivá touha, která zaslepuje naše nitro k faktu, že jsme p o u h ý m i ú č a s t n í k y tohoto dění, dotud věříme v tělo a Ducha. Toto dění se nám při prohlédnutí stává d o p l ň k e m . Více o tom nevím.
132. Namítáš: Dobře, pak nerozumím větě z Písma: „Dvěma pánům lze sloužit...“
133. Z toho tě dobře vyvedu. Ne dvěma služ – tělu a Duchu, ale j e d n o m u . Chápeš to? Ne, že, nuž trochu se ti rozhovořím o myšlenkách z křesťanského náboženství.
134. Základem křesťanství je v í r a , víra v Ježíše Krista, v jeho postavení u Otce. Tato víra má zajistit věčný život – spasení. Že tato víra musí být živá, pevná, ale hlavně vnitřní, nemusím jistě zdůrazňovat. Hlavní pak k započetí duchovního života bývá v í r a , že Kristus zemřel jako o b ě ť za naše hříchy, vstoupil na nebesa. Uvěříme-li, že Kristus je v nás (Pav.II.Korint.13/5), jsme u správné víry a máme v důsledku této víry složit se sebe způsob života, jaký jsme dosud vedli a obléci se v toho nového člověka, v Ježíše Krista. Víra v Krista po jeho vzkříšení není zbožňováním jeho lidského těla, neboť nyní již neznáme více Krista podle těla (Pav.II.Korint.5/16) nýbrž jako bytost – Ducha, všude a v každém sídlícího. Proto píše sv. Pavel: Živ jsem pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Dobře – Pavel zemřel a žije již jen J e d e n . Podobný případ je pak symbol církve (těla) a Krista. A budou dva jedno tělo.
Výrok 133. verše pak podle toho znamená:
Služ j e d n o m u – Kristu – Duchu !

Ty zemři pro sebe a bude tebou žít KRISTUS!

135. Jistě jsi alespoň poněkud pochopil. Teď již spolu nebudeme rozmlouvat, neboť nebudeš již protestovat. Otázky se ti sice pořád vynořují, ale u tebe je to přirozené – jsi rozumář.
136. Nesmíš nikdy zapomínat na aničča. Vše co bylo napsáno je aničča a za takové to považuj. Udržuj tuto představu, aby se proplétala všemi myšlenkami jako had a budeš-li toho schopen, považuj i tuto představu (aničča) za pomíjející.
137. Podaří-li se ti to, zbavíš se množství l pé ní , spočíneš v klidu a tichu myslí, třebaže ještě ne v klidu n a p r o s t é m .
139. Nedej si j a s n o s t p o z o r o v á n í kalit nějakou převládající myšlenkou, ať už se týká jakékoliv stránky, tj. smyslové nebo myšlenkové. Z té příčiny je nutno se vzdávati i představy: aničča – ve prospěch nestranného pozorování, i když poslední určení této představy jako aničča není vlastně poslední. Ovšem pak – v meditaci – zaniká každé určování.
140. Pokračuj a neztotožňuj se více s tělem! Jeho zmizením počneš toužit znovu a n i k d y n e j s e š u k o j e n . Což nechceš mít v moci svou mysl? Nepozoruj se jako ucelenou samojedinou o s o b n o s t , ale jako souhrn různých vlivů. Budeš-li pozorovat t v a r okem, p a c h nosem, c h u ť jazykem, h m a t tělem, z v u k uchem a představu myslí, nepřilneš k celku a poznáš p ř e c h o d n o s t toho každého jevu. Pak nezhrěšíš! To k srdci vem a bděle p o z o r u j !

D U K K H A

aneb – vše je strastiplné...

DUKKHA

1. Mysl opět mluvila: Znovu několik dnů minulo a ty snažil ses žít aničča. Třebaže místy a chvílemi pojal si silný odpor a představu o d k l o n u od světa, i tento odpor a představa pominuly, neb vše je nezadržitelné. Žádost po uchopování předmětů příjemných se tě zase zmocnila, ale ne docela, neboť víš, že i ona p o m i n e .
2. Poněvadž i učení, které je prostředkem k vyhasnutí, podléhá pomíjivosti, nemůžeme jinak soudit, než že je to nepříjemné – s t r a s t i p l n é – končící.
3. Co nemůžeme na stálo uchopiti je s t r a s t i p l n é . A to je vše co vzniká a zaniká – vše na tomto světě.
4. Chtít je strastiplné – neboť hned nedosahujeme to, po čem toužíme, ale i dosáhnutí touženého předmětu je strastiplné, protože – jednak tento předmět pomijí a není trvalý a jednak tím t o u h a po uchopování nekončí, třebas je chvilkově zaujata pohlížením na předmět z různých stran, o h l e d á v á n í m toho nejlepšího a nepříjemnějšího, co lze z předmětu vysát.
Ale i t o u h a může mít svůj konec, a to je cílem stoupců buddhismu i ostatních náboženství, aby její chamtivosti učinili přítrž.
5. Je-li touha, pouto s utrpením, vykořeněna, je dosaženo vykoupení – s t á l o s t i – n i r v á n y .
Vše strastiplné umlká, neboť nemá již podklad pro své působení, podklad – n e – v ě d o m o s t .
6. Digha – Nikaya uvádí, že strastiplné je z r o z e n í , s t á r n u t í a s m r t , s t a r o s t , n á ř e k , z o u f a l s t v í a b o l a o d l o u č e n í s e o d m i l é h o a n e d o s a ž e n í t o h o , p o č e m t o u ž í m e . .
7. V ničem na tomto světě tedy nehledej r a d o s t , neboť nic zde není radostiplné, ale strastiplné.
8. Proč klid a nechtění zatemňuješ ž á d o s t í .
Proč necháváš se ovládnout žádostí po ž e n ě , (či, ženo p o m u ž i). Vždyť tím trpí C í l , svědomí pak bouří se, neb není žádost v souhlasu s Cílem, a zakoušíš rozervanost a neklid..
9. Proč v ě n u j e š pozornost pomíjivému blahu, vždyť jeho zmizením počneš toužit znovu a n i k d y n e j s e š u k o j e n . Což nechceš mít v moci svou mysl? Nepozoruj se jako ucelenou samojedinou o s o b n o s t , ale jako souhrn různých vlivů. Budeš-li pozorovat t v a r okem, pach nosem, chuť jazykem, hmat tělem, zvuk uchem a představu myslí, nepřilneš k celku a poznáš p ř e c h o d n o s t toho každého jevu. Pak nezhrěšíš! To k srdci vem a bděle p o z o r u j !
10. Prohlašuje většina lidí: Nebudu se pozorovat, od toho jsem člověkem, aby veškeré funkce probíhaly samovolně, samočinně.
11. Nebo prohlašují: Je mně milejší se těšit ve světě, proč bych měl z něho utíkat nebo namáhat se za nějakým vykoupením. Mně se to tady ještě líbí a vyhovuje mi to.
12. Jiní jsou nesmělí: Nemám svoji vůli. Podléhám j i s t é v á š n í a ta je mně pánem a já otrokem. Rád bych poznal o tom všem pravdu, ale pro v á š e ň nemohu. Můj koníček ovládá celé moje myšlení a když již mám světlou chvílku, hned ji zakalí vzpomínka na tuto v á š e ň .
13. První člověk (odst. 10) musí být postaven před odpověď, že je jistě rozdíl mezi tvorem a strojem a také mezi tvorem v otroctví i otrokářem. Člověk, který něco provádí, aniž dokonale ví, jak to provádí a proč to provádí, je n e v ě d o m c e m .
14. Druhý člověk (odst. 11) potřebuje obdržeti od života zklamání, nějakou ránu jako smrt milého, nebo vlastní nemoc, nebo také zklamání, které jej z větší části zdrtí, zklamání

v lásce, přátelích, v různých lidech, které považovali za lepší než jsou, neb než se o nich povídá.

Potřebují se dát proniknout myšlenkou nestálosti, že ta jejich hříčka, které se věnují, zábava kterou milují a lidé, které obdivují, jsou nestálé a touhu nikdy neuhasí.

15. Třetí člověk (odst.12) musí také poznati a to: že věc, které přikládá tak velký význam, která se mu vtírá do běžných myšlenek, nemá s Pravdou co dělat, neb je proměnlivá, má svůj začátek, vrchol a zakončení. Nechá tedy tuto věc p l y n o u t , p o k r a č o v a t dále a nevěnuje jí však té pozornosti, kterou jí dosud poskytovalo. V á š e ň je zvyk chybného myšlení, ale znovu opakuji – s Pravdou nemá co dělat! Každá v á š e ň je ovládnutelná, ale nelze tak učinit náhle, i když by to mohlo mítí účinek. Uvažuj: toto je nestálé, strastiplné, ale nikde v sobě n e m a j í c í j á , které by bylo stálé. Tak přemýšlej každý a nedej se másti vášněmi.
16. Myslí-li si člověk, že už n e o d v r a t n ě nastoupil cestu k dobrému a vzdává se již všeho téměř dokonale, může být ujištěn, že pokušení smyslů ukáže jeho slabost. Příjemný t v a r , příjemný z v u k , v ů n ě a c h u ť , příjemný h m a t - ti všichni po jednom, či hromadně, zaklepají na dvířka m y s l i a nebude-li člověk p o z o r n ý ku vnímání smyslových dotyků, zpráv, vniknou do ní a znovu zatemní.
17. A tak budou provádět stále, dokud pravda o s t r a s t i p l n o s t i v š e h o nepronikne všechny složky takového člověka, dokud nedá přednost t i c h é m u nechtění před hlučným poddáním se v j e m ů m .
18. Moderní svět však toto považuje za tvrdou sebekázeň. Muži je žena milejší než vykoupení a naopak. Tož tedy je pravdou co bylo uvedeno v odstavci 15., totiž – žena – či bezženství – celibát – mají s Pravdou právě tolik společného, jako neklid s klidem.
19. O tom praví i sv. Pavel II. Korint.I.7/28: Pakli by ses i oženil, nezhrěšil, a vdala-li by se panna, nezhrěšila, a l e t r á p e n í t ě l a m í t i b u d o u t a k o v í ; já pak vám odpouštím..
20. Ten však, kdož chce dosáhnouti Cíle, nesmí se dáti sváděti vábnými představami, ale brát události tak jak přijdou, netouže zvláště po tom, nebo po onom.
21. Přivázán k ženě? Nehledej rozvázání! Prost jsi ženy? nehledej ženy! – Také takto mluví sv. Pavel.
22. Ale co zákony přírody, někteří namítnou, pud a láska? K tomu jen podotýkám: Vše lze z v l á d n o u t , a vyrovnat se se svým chtěním jako úkolem každého bojovníka o Pravdu. Upozorňuji, že smyslová stránka se na duchovní Cestě nejvíce bouří, vzpírá, protestuje a podniká útoky, ale i ona má svůj počátek a konec, i ona, ve své nestálosti, nemá s Pravdou co dělat. Varuji však před kocháním se smyslovostí. Každý nový kámen, který postaví smyslová touha v Cestu, je s t r a s t i p l n o u p ř e k á ž k o u !
23. Každá myšlenka, která je postavena před pozornost p o m í j í , ale kámen, který zavrhlí stavitelé, jak praví Písmo v žalmu 118, 22. verši, učiněn jest v hlavu uhelní. Pravda – Kristus, není postižitelná představami a veškeré názory o Podstatě, Pravdě, jsou p o u h é n á z o r y , mluvou buddhistických textů, h o u š t i n o u názorů, l o u t k o v o u h r o u názorů, s í t í n á z o r ů ; a zapleten v pouta názorů nevědomý tvor nebude vykoupen od znovuzrozování, stárnutí, smrti, starosti, bolu, zármutku a zoufalství; nebude oprostěn od strasti, pravím.
24. Názory a myšlenky jsou strastiplné. A tím více o věcech tohoto světa, když i o předmětech d u c h o v n í c h .
25. Cesta k ukončení jevů dukkha – strastiplných, vede nenásilně! Pozoruj, medituuj, žij pokud nejlépe jsi schopen a neutvářej si zbytečné představy, abys nebyl jejich podřízeným!
26. Neschopnost – prozatimní – z vymanění se z moci uchopování je s t r a s t i p l n á .
27. I touha po vymanění se je s t r a s t i p l n á .
28. I touha „nic nechtít“ je s t r a s t i p l n á .

29. Každá t o u h a je nutně strasti plná .
30. Jen nechtění samo jako uskutečněné na stálo není s t r a s t i p l n é , avšak nechtění uskutečněné na chvíli s opětným návratem je s t r a s t i p l n é .
Nechtění, ze kterého je návrat, není úplným nechtěním, tedy je s t r a s t i p l n é .
31. N e c h t ě n í , toť pravé sebezapření! Avšak i nechtění č á s t e č n é je strasti plné!
32. Postav se k uskutečňování klidně a prostě bez předsudků, podrobuj vše kritice, že jest to p o m í j e j í c í a s t r a s t i p l n é a objeví se myšlenka na Cíl, i tu podrob této kritice. Tak medituj!
33. Nyní ti, ty píšící i čtoucí, povím několik parabol. Vyjadřují strasti plnost a pomíjejícnost vrávorání světem.
34. Vetešník prodává věci staré a obnošené, ale i ony byly kdysi nová, blýskaly se na slunci a chtěly budit obdiv. Ale osud všeho je stejný – krása se mění třeba pomaleji než stáří, ale m ě n í s e !
35. Slonová kost má velikou cenu pro různé lidi, ale s l o n o n í přišel, ať už kterýmkoliv způsobem, úmrtím či uříznutím klu, ale v každém případě to bylo pro slona strasti plné. Celý život je neustálé uřezávání klu druhému navzájem. Stále ztrácíme to, co nechceme ztratit, a bereme to, co druzí nechtějí ztratit.
36. Kupujeme-li od cukráře sladkosti, jsme rádi, když je jíme, ale velice neradi se vzdáváme peněz, které za ně platíme. Bereme-li požívačně radosti tohoto světa, musíme za ně zaplatit cenu pozornosti, které je tak cenná, věnuje-li se duchovnímu uskutečňování. Ale promrháme-li takto svoji pozornost na světské radosti, zklameme se, neboť podobně jako cukrovinky, chvíli potěší, ale pak zmizí neodvratně, třebaže mnohdy nelitujeme, to množství (pozornosti), kterého jsme se nevědomě zbavili.
37. Jako jsou jedlé a jedovaté houby, tak jsou i dobré a špatné činny, ale jen jedna je zem, která je houbám podkladem a jen stálost je podkladem dobrým i špatným činům. Ale je to s t á l o s t nezpředmětnitelná.
38. Kdyby člověk chtěl poznávat Pravdu skrze smysly, jako něco druhého, zjevila by se mu v takové omezenosti, jakou jsou vybaveny jeho smysly. Podobně jako spousta zrcátek, vedle sebe různě postavená, lomí (z našeho hlediska) náš obličej ve množství malých obličejíčků, tak také Pravda by se obrazila do smyslů jako něco mnohotvarého, omezeného.
39. Hledí-li Pravda našima očima na Sebe, vzniká pak pojem Boha, Podstaty, Neměnného Principu, Nadjá a podobné pojmy, ale to není pak sama Pravda, nýbrž jen omezená představa o Pravdě.
40. Ó, příteli, když mluvím takto o Pravdě, tu přečti znovu verš dvacátý-třetí. Mluvím vždy slova, která pominou a jen Slovo věčné, KRISTUS, Pravda sama, o které se nemohu tak snadno zmiňovat, jako i v tomto verši, jen ta zůstane. Pravda není strasti plná, jako slova, která ti mluvím...
41. Ó, příteli, ustaň od běhu. Menší se (svou žádostí) a přece p o r o s t e š !
42. C e s t a je jednotvárná jen smyslům, ale uskutečníš-li jednou zlomek nechtění v odloučenosti od vnímání těla, tu, jak praví všichni mudrci, bude ti předvedena skutečná významnost zřeknutí se.
43. Klid není jen pro choré a blouzníky, pro lidi zviklané světem. Klid je n u t n o s t í přítomnou a přeci smyslům nezpředmětnitelnou. A je-li přítomen nepřerušovaně, co může pak klidem (člověkem) hnouti? On je pak n a s k á l e !
44. Kdyby tvorové věděli, že okamžitým odhodláním zbavit se všeho strasti plného, odhozením, zavržením pomíjejícího, by dosáhli míru, neváhali by tak učinit. Ale poněvadž tvorové vědí a n e c h t ě j í , budou tím více trpět.

45. Útočí-li na tebe žádostivost, uhni se a pozoruj: toto v z n i k á zde a v n i k á tudy.
Pozoruj tvary, vůně, chutě, hmaty, zvuky vždy je d n o t l i v ě , abys nepodlehl jejich souhrnu.
46. Jako jednoho člověka spíše přemůžeš nežli pět, tak také osamot' jednotlivé vjemy při pozorování.
47. Ale ty přesto nechceš neboť – žádost tu již je...
Nechce, abys vnímal jednotlivě, ona chce vítězit a brát všemi p ě t i .
48. Jak strastiplný je boj mezi chtěním a nechtěním!
Nechtění n e c h c e a chtění ž á d á .
Nechtění vidí jen okem t v a r a chtění slučuje t v a r s p o c i t ' o v á n í m a potom s touhou.
49. „Ku podivení, až k pláči je, že „sjednoceni a spojeni“ bĕdujeme a trpíme, kdežto „osamoceni“ jsme spokojeni.“
Toť smyslů řeč a pravdivá!
50. Dokážeš se, milý příteli, ovládnout od „volnomyšlenkářství“? Nedáš se, milý příteli, strhávat jevem osobnosti? Jako jest společenským způsobem nemluvit do řečí jednoho s druhým, tak ani ty nesmíš připustit, aby při rozhovoru s jedním smyslem, připojoval se i druhý.
51. Předešlé, což pravila jsem, nedá se vyvrátit, jest pravdou, která se stále objevuje v tvém životě. Prohráváš a myslíš, že vítězíš. V tom klamu tone většina lidí.
52. Jsi pořád stejný, co tě znám, já, tvoje mysl. Jiné uče, sám sebe neučíš, jiným říká: zřekněte se, sám si neodříkáš, jak tedy myslíš, že před Pravdou obстоjíš?
53. Touha tvá po slasti přetéká, jsi zvířetem s myšlenkami, bytostí, která jde za zákonem hladu, která zabíjí pro své ukojení.
54. Myslíš si: „To není hřích, že zůstat chci tu v pokoji, že pravdu nechci poznat, vždyť když už je tak ať si třebas je (ta pravda), mně nepřekáží, neb co mi po ní je!“
55. Vždyť z Pravdy žiješ a to poznáš!
Leč každý nemůže Pravdu poznat a o Pravdě slyšet! Poněvadž každý j i n a k ž i l , musí i j i n a k s k l í z e t .
56. Ale ty, příteli, o Pravdě píšeš i čteš, o Pravdě slyšel's, tedy též – t a k é J I Ž I J !
57. Tak učiníš sobě i jiným dobře!
58. Pokračuj a neztotožňuj se více s tělem!

A N A T T A

aneb – vše jest bez podstaty

A N A T T A

1. Já jsem – je první tvoje myšlenka, toť první, ke kterému vážeš vše – co pozoruješ. Ale toto „já jsem“ není stálé, vzniká probuzením a zaniká spánkem, trvá v proměnlivém běhu denních událostí jako starostlivé, veselé, zoufalé, lehkomyšlné – povrchní, pyšné, domýšlivé, ješitné – klidné či neklidné jáství. Netrvá stále jako jedno z něch, ale postupuje svůj trůn všemu, co se objeví.
2. Proč tedy lpět na tom, co pomíjí. Nikde nenalezneme trvalou podstatu – neměnnou – nikde ji nenalezneme mimo sebe i v sobě. Utvoříme-li si předpoklad, že sami jsme onou trvalou podstatou, formujeme si představu, která je nestálá, i když snad cosi naznačuje.
3. Pozoruj vše a seznaj, že není tu nepřerušené vnímání a pociťování chtivých hnutí ve vědomí hmatovém, čichovém, zrakovém, chuťovém a sluchovém, že není tu stálého tělesného tvaru.
4. Hinduistická Bhagavad-Gíta praví podobně: Bytí není přerušováno, prochází-li tělem dětství, mládí a staroba. A podobně v smrti bytí neumírá, nýbrž se uvolňuje k novému tvaru. Duše klidná se tím nedá oklamat...
5. I když hořejší věty jsou sporné a vyjadřují myšlenku, kterou právě popírám – totiž, že *b y t í j e t r v a l é*, určují přece bezpodstatnost dějů v čase. Ono *b y t í* nám nelze naleznouti jako objekt, neb objekt je *v ž d y* proměnlivý. Ale utvoříme-li si představu, že bytí je subjektem, malujeme bezvýsledně do myšlenek to, co pouze tušíme.. (verš.2)
6. Hledáme trvalosti, pravdy neměnné, ale všichni velcí učitelé lidstva praví, že ji nenalezneme v zemním chrámu, ale naopak v sobě samých. Ale pokud bude přítomen na Cestě předmět, byť to byla i ta nejsvětější myšlenka, potud nebylo dosaženo *s t á l o s t i*. Avšak co ti nyní pravím, já – mysl tvá, toť jenom domněnka, toť to, co jsem dosud nepoznala.
7. Píšeš co mluvím a mluvím, co myslíš. Předsevzal sis úkol napsat dílko, ale poznáváš, že jsi slabým, ba odmítl's již psát po skončení DUKKHA, s odůvodněním, že nemá cenu psát o neprožitém, že nemá smysl nutit se do inspirace, neb řečeno jinými slovy: inspirace zde je, ale není *j i s t o t a* o pramenu inspirace, tj. zda vody tekoucí z myslí jsou pravdivé či *j e d o v a t é*. To je tedy tvůj dostatečný důvod.
8. Řekl's mně také to, že budeš psát až pronikneš více do nitra, až rozumové chápání přivedeš k životu skrze Ducha v sobě. Tož jdi k branám Pravdy, otevři je, vejdi za a nevracej se s prázdnou. Mír a radost v Pravdě ti budiž odměnou a povinností podělit se s bratry – údělem. Jdi, abys poznal zákon o *b e z p o d s t a t n o s t i* *v š e h o* a o rozumnosti počínání moudrých, kteří zůstali „vnitřně“ stranou všeho dění...

Na základě podnětu Jana Lípy přepsal ze stejnojmenného samizdatu Marcel Briix roku 2011.

Bezplatné internetové vydání knihy
Františka Heina
ANIČČA, DUKKHA, ANATTA
pro Vás ze stejnojmenného samizdatu
připravili
Marcel Brůx
a Jan Lípa
roku 2012.

Tento text je určen pouze pro soukromé studium.
Prosíme, akceptujte to.
Děkujeme!

© František Hein, 2012

© Jan Lípa, 2012

© www.arahat.cz, 2012

<http://www.arahat.cz>
silamoudrosti@centrum.cz